

Bestämmelser för arbeten på kommunal mark

Bestämmelser för arbeten på kommunal mark.

Framtaget av tekniska kontoret, gata/park, 2008

Uppdaterad 2015-12-21 och 2017-05-31 av Ulf Hugosson

Förord

Detta dokument har tagit fram för att kvalitetssäkra och kontrollera de återställningar som görs efter schaktnings- och markarbeten i kommunal mark.

Arbete i gatu- och vägområdet innebär ofta någon form av risk för de som utför arbetet samt för oskyddade trafikanter. Det kan även ge upphov till störningar i trafiken. Det är viktigt att arbetena samordnas och att de utförs med trafiksäker utmärkning, avstängning, rätt kvalitet och lämplig tidpunkt.

Bestämmelserna riktar sig till alla som arbetar i eller på gator, vägar och parker, samt de som tar kommunal mark i anspråk. De som låter utföra arbete ska ha tillstånd av väghållaren/markägaren. Tillstånd för upplåtelse av allmän platsmark söks hos polisen.

Bakgrund

Arbeten som utförs i och på kommunens gator, vägar, parker och skogar innebär ofta störningar och säkerhetsrisker för den personal som utför arbetet samt dem som färdas på gator och vägar eller vistas i parken. Det finns ett behov av bestämmelser för att kunna upprätthålla ett fungerade vägnät i kommunen samt för att minimera störningar och risker i parker och på övrig offentlig mark.

Det ställs krav på utformning och materialval för att underlätta framtida drifts- och underhållsarbeten, och för att kunna utföra arbetet på ett kostnadseffektivt sätt. Framkomlighet är viktigt för den som färdas på gator och vägar liksom för den intilliggande miljön. Störningar kan innebära både tidsförluster och andra kostnader. Bestämmelserna gäller för alla som låter utföra arbete i kommunens gator och parker samt de som tar kommunens mark i anspråk.

Begreppsförklaringar

Kommunal mark

Med kommunal mark avses i denna skrift; gator, vägar, parker och övriga ytor som kommunen förvaltar. Kommunal mark får inte stängas av för allmänheten eller tas i anspråk utan giltigt tillstånd och erforderlig avstängning.

Byggherre

Enligt arbetsmiljölagstiftningen den som låter utföra byggnads- eller anläggningsarbete, vilket inte nödvändigtvis är väghållaren, utan kan vara olika slag av ledningsägare (för fjärrvärme, tele, datafiber etc.).

Entreprenör

I denna skrift används beteckningen entreprenör för den som byggherren eller väghållaren/markägaren anlitar för att utföra arbetet.

Väghållningsmyndighet

Den myndighet som ansvarar för väghållning inom ett visst område.

Väghållare

På de allmänna vägarna eller gatorna är antingen staten eller kommunen väghållare.

På det enskilda vägnätet är det vägens ägare som är väghållare.

Ytbeläggning

Ytbeläggning är hårdgjord markytas överyta (slityta) av asfalt, plattor, gatsten, grus o liknande. Ytbeläggning i grönområde är vegetationsytor med tillhörande växtlighet.

Tillstånd

Tekniska krav

Arbete i gatu- och grönområden ska planeras och utföras på ett sådant sätt att anläggningars konstruktion/funktion, bärighet och slitstyrka består. Arbeten intill ledningar och kablar utförs i enlighet med respektive ledningsägares föreskrifter.

Genom att registrera dig på www.ledningskollen.se kan du enkelt få svar från olika ledningsägare. För ledningsägare är det frivilligt att vara med - se upp så att du inte missar någon ledningsägare i ditt område.

Trafikverkets kabelanvisning (Järnvägen) 0200-77 00 10.

Brukande av kommunal mark

Vid upplåtelse av kommunal mark söks tillstånd hos polisen (avgift).

Allmän plats

Med allmän plats avses i plan- och bygglagen ett område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov. En allmän plats får inte mer än tillfälligtvis upplåtas för enskild verksamhet. Användningen av de allmänna platserna ska redovisas i detaljplanen om kommunen är huvudman.

För att anlägga och bibehålla anläggningar, ledningar och dylikt i kommunal mark fordras avtal med tekniska kontoret, avdelningen Mark och exploatering.

Grävning i kommunal mark

För att gräva i kommunal mark, samt vid behov av tillfällig lokal trafikföreskrift fordras tillstånd av **Gata, Park/skog**, tekniska kontoret. Ansökan om grävning i kommunal mark ska ske minst tio arbetsdagar före arbetets igångsättande eller platsens begagnande. För akut arbete anmäls detta senast en dag efter att arbetet har påbörjats. Tillstånd ska sökas för varje objekt/projekt, även trafikföreskrifter.

Ansökan om arbete i kommunal mark görs via webbapplikationen **GRETA**

Information om denna applikation erhålls via **Kontaktcenter 036-10 50 00**

För återkommande driftsarbeten ska generellt starttillstånd sökas årligen.

Tekniska kontoret äger rätt att fullborda arbetet på byggherrens bekostnad om arbetet tagit för lång tid eller inte följt föreskrifterna.

Trafikföreskrifter

Trafikföreskrifter, vad gäller arbeten i trafikytor tillfälligt, handläggs av Gata/ park, tekniska kontoret och ska alltid förlängas om så behövs tillsammans med ansökan om trafikanordningsplan och grävtillstånd.

Stadsbyggnadskontoret har ansvar för funktionen av det kommunala vägnätet och permanenta trafikföreskrifter samt övriga tillfälliga trafikföreskrifter. Avgift utgår enligt fastställd taxa.

Polygon- och fixpunkter

För borttagande av sådana punkter fordras tillstånd, samt att skador anmäls till stadsbyggnadskontoret.

Övriga tillstånd

Byggherren ansvarar för att inhämta övriga tillstånd som erfordras samt för att arbetet bedrivs i enlighet med gällande författningar.

Anmälningar

Planerade arbeten

För planering och samordning ska de investerings- och underhållsarbeten som avses utföras under året inlämnas till väghållaren senast utgången av januari månad varje år. Även arbeten som planeras bli utförda under kommande år bör anmälas samtidigt. Anmälan om planerade arbeten ska ange typ av arbete och tidplan.

Trafikinskränkningar

Byggherren meddelar nödvändiga trafikinskränkningar till räddningstjänsten, polismyndighet, bussbolag och andra berörda intressenter, samt återkopplar svaret till väghållaren innan start av arbete.

Vid gatuavstängningar och schaktarbete ska berörda fastighetsägare och affärsinnehavare meddelas. Vid större omfattning på arbetena meddelas även allmänheten på lämpligt sätt (media, kommunens hemsida). Byggherren ansvarar för att denna information lämnas.

Planering och samordning

Planeringsskede

Det är av stor vikt att arbeten i och på kommunal mark samordnas redan i planeringsskedet och det är därför av stor vikt att väghållaren/markägare informeras om planerade arbeten.

Samordningskrav

Flera aktörer har behov av att utföra arbeten i eller i omedelbar närhet till kommunala gator och grönområden. Det är därför mycket viktigt att varje åtgärd planeras noga och att det samordnas så att störningarna minimeras.

Syn

Innan arbete påbörjas utför byggherren/entreprenör och väghållaren/markägare gemensam syn av arbetsområdet för att dokumentera befintliga förhållanden.

Avdelning Gata/Park ska senast fem arbetsdagar i förväg beredas tillfälle att delta vid synen. Vid synen görs följande:

- Arbetsområdets omfattning dokumenteras
- Trafikanordningsplan går igenom på plats med avseende på tillgänglighet och säkerhet
- Synliga skador dokumenteras med foto
- Plan för placering av bodar, upplag och material
- Väghållare/markägare kallas till syn före byggstart, om inte, så utgår denna från att **inga** befintliga skador finns vid byggstart.

Ansvar

Lagar och förordningar

Arbetsmiljöförordningen
Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,
Arbetsmiljölagen

Gällande förordningar, bestämmelser och anvisningar:

Miljöbalken
Ordningslagen
Plan och bygglagen
Skogsvårdslagen
Trafikförordningen (TrF)
Väglagen
Vägmärkesförordningen (VMF)

Kommunala föreskrifter i Jönköping

Lokala ordningsstadgan för Jönköpings kommun
Lokala trafikföreskrifter för Jönköpings kommun
Handbok-Arbete på väg

Trafikverkets föreskrifter

ATB Väg

Trafikverkets tekniska krav för Arbeta på väg, TRVK

Apv Trafikverkets tekniska råd för arbete på väg TRVR

Apv

Väghållaransvar

Den kommunala väghållaren ansvarar för drift och underhåll av det kommunala vägnätet. Trafikverket är väghållare och ansvarar för det statliga vägnätet.

Byggherreansvar

Byggherren ansvarar för att lagar och föreskrifter följs, att erforderliga tillstånd erhålls samt att den anlitate entreprenören följer de anvisningar som väghållaren meddelat.

Vid gatuavstängningar och schaktarbete ska berörda fastighetsägare och affärsinnehavare meddelas. Vid större omfattning på arbetena meddelas även allmänheten på lämpligt sätt. (media, kommunens Kontaktcenter).

Byggherrens ansvar under arbetets gång

Under arbetets gång ansvarar byggherren för:

- att okända ledningar som påträffas i samband med schaktarbeten anmäls omgående till respektive ledningsägare och mäts in i xyz-koordinater.
- att allt material som finns inom arbetsområdet inom kommunal mark är tekniska kontorets egendom, om inget annat anges.
- att träd och växter inom arbetsområdet inte tar skada.
- att arbetsplatsen hålls i helt och rent skick.
- alla skador som kan uppstå under arbeten på kommunal mark.

Byggherrens ansvar när arbetet är klart

När arbetet är klart ansvarar byggherren för:

- att anmäla förändring av tid, samt när arbetet är klart till väghållaren
- att arbetsplatsen lämnas i ett godkänt skick efter besiktning

- att slutlig återställning utförs enligt ”Taxor återställning av mark”.

Utförarens ansvar

Byggherren, eller av byggherren utsedd entreprenör, ansvarar för:

- att utmärkning har avsedd funktion även utanför ordinarie arbetstid och vid behov förstärka eller rätta till brister i utmärkning.
- att det finns en aktuell lista med angiven arbetsplatsansvarig, ordinarie arbetstid och övrig tid, på arbetsplatsen samt att den lämnas till väghållaren i samband med tillståndet.
- att all personal på en vägarbetsplats har grundläggande kompetens innan arbetet påbörjas.
- att all personal har vetskap om de bestämmelser som finns nerskrivna i dokumentet, Handbok Arbete på väg, Nivå 1+2 Arbete på väg.
- att utmärkningsansvarig har särskild kompetens, påbyggnadsutbildning
- att påbyggnadsutbildningen ska innehålla: Nivå 3 A Påbyggnad för utmärkningsansvarig
- att utmärkning har avsedd funktion även utanför ordinarie arbetstid och vid behov förstärka eller rätta till brister i utmärkning
- att Trafikverket kontaktas vid arbete i närheten av spår och kontaktledning.

Återställningsarbete

Kostnadsansvarig – återställning

Gata/Park

Gata/Park-verksamheten ombesörjer återställning, om inget annat meddelas i samband med tillståndsgivning till arbeten. Byggherren ska ersätta väghållaren- markägaren för återställningsarbete och ökad framtida underhållskostnad enligt gällande prislista för återställningsarbeten. (Taxor återställning av mark) Denna justeras årligen i förhållande till de index som anges.

Grävning i park och skog återställs alltid av byggherren (nya träd alltid tekniska kontoret)

Skydd av befintliga vegetation

Ersättning för enskilda träd som tas ner eller skadas i samband med grävning beräknas enligt Alnarpsmodellen 2.2 med en lägsta kostnad om 50 000 kronor per planterar gatu- eller parkträd.

Skydd av träd och buskar

Träd och buskar ska skyddas från åverkan på stam eller rotzon i samband med grävnings- och schaktningsarbeten, återställning beställs av markägaren.

- Träd ska hägnas in med staket som placeras en meter utanför trädkronans dropplinje. Om inhägnad inte är möjligt ska markägaren kontaktas.
- Om träd behöver beskäras ska arbetet utföras av erfaren personal. Kommunen föreskriver när beskärningen ska ske och vilka som får beskära träden.
- Trädens rötter får inte utsättas för torka eller kyla. Om rötter (över 20 mm), måste kapas7ska jorden först blåsas bort med hjälp av en kompressor, därefter kan rötterna beskäras. Rötterna ska sedan täckas med fiberduk under schaktningsarbetet.
- Växter som grävs upp och sedan ska återplanteras ska omgående jordslås och vattnas.

Ansvarsövertagande vid återställning

Byggherren ska svara för framkomlighet för trafikanter m.m. tills väghållaren/- markägaren övertagit ansvaret.

För och efterbesiktning

Besiktning av tänkt ledningssträckning ska alltid ske före projektering och/eller påbörjad grävning. Efter avslutat arbete ska ytan efterbesiktigas.
Slutbesiktning

Byggherren kallar vid alla arbeten väghållaren till slutbesiktning och efterbesiktning av kringområde.

Påföljd

Om säkerhetsföreskrifter eller bestämmelser inte följs kommer detta att regleras ekonomiskt enligt Jönköpings kommuns Handbok, Arbete på väg bilaga D och E.

Övriga gällande dokument vid arbeten på kommunal mark

Handbok, Arbete på väg

Handbok, Arbete på väg bilaga D och E.

Tillstånd för upplåtelse av allmän platsmark

Trafikanordningsplaner

Taxor återställning av mark

Samtliga dokument finns på Jönköpings kommuns webbplats.